

[Valdemar Sørensen.]

vel uoverkommeligt, og derfor havde det været mit Ønske, at man for dette Byggeris Vedkommende havde givet Indenrigsministeren Bemyndigelse til at gaa op til de 100 pCt., saaledes at man helt kunde fritage den Del af Befolkningen, der skulde have Boliger i det billigere Byggeri, for Indskud. Indenrigsministeren har ønsket at gaa en anden Vej, at give en Lempelse paa den Bestemmelse, hvorefter Kommunalbestyrelserne kan betale Indskuddene. Nu er det saaledes, at Kommunalbestyrelserne kan betale Indskuddet for det sociale Byggeri for Familier, som ikke selv kan præstere det. Men der er jo forskellige Begrænsninger; det kan betales for de børnerige Familier, baade i Rækkehusbyggeri og i almindelig høj Bebyggelse, og det kan desuden betales for Halvdelen af de Lejligheder i en Ejendom, som ikke bebos af børnerige Familier. Men det vil altsaa sige, at naar man overhovedet gaar ud fra den efter min Anskuelse helt rigtige Betragtning, at Flertallet af Befolkningen overhovedet ikke har Raad til at betale Indskud, saa skal der altsaa ske en Slags Lodtrækning om, hvem der nu efter den Bestemmelse skal have Boligerne uden Indskud. Nu siger man i Ændringsforslaget, at man vil give Kommunerne Lov til at betale Indskuddet for samtlige Lejligheder i en Ejendom, naar blot vedkommende Boligselskab bygger en Ejendom andetsteds, hvor de selv betaler Indskuddet for alle Lejlighederne. Det er naturligvis en Udvej, men jeg maa jo sige, at jeg synes, at Udvejen økonomisk set er ikke helt forsvarlig, fordi den ligesom tvinger Boligbyggeriet, de sociale Boligselskaber, til — for at komme til at bygge det mest paakrævede Byggeri; det billigste Byggeri — samtidig at opføre en Bygning, der ifølge Naturens Orden bliver dyrere. Økonomisk set kan jeg ikke se, at det er en heldig Udvej, men den lader sig naturligvis anvende i det foreliggende Tilfælde. Jeg havde foretrukket, at vi havde taget den fulde Konsekvens og var gaaet op til 100 pCt. Derved havde man naturligvis fritaget Kommunerne for et kontant Udlæg, for Anlæg af Penge i Byggeri, men jeg ser ikke, at dette lille Forhold imellem de offentlige Finanser skulde kunne spille nogen Rolle i den Forbindelse, vi taler om her. Men Indskuddet gør det jo ikke alene. Om man kan faa de Lejligheder, der bygges, ned til en Leje, som Folk kan betale, er helt afhængigt af Rentebevillingen, og her har det været min Anskuelse, at Rammerne for den Rentebevilling, man fast-

sætter, vist er for snævre med Priserne i Dag, hvis den Bemyndigelse, der ligger i den højtærede Indenrigsministers Haand, skal kunne udøves af Ministeren personlig.

Man kan naturligvis, saaledes som Lovforslaget nu er formet, hvor det er aabent i Bunden af Rentebevillingerne, gaa til Finansminister og Finansudvalg og faa Ret til yderligere Rentebevilling; men her kommer vi igen ind paa et Omraade i hele Forvaltningen, som forekommer mig urimeligt. Jeg vilde derfor langt have foretrukket, at man gav den højtærede Indenrigsminister en yderligere Beføjelse til at gaa noget længere ned med den sidste Rentelettelse. Men langt mere vilde jeg have foretrukket, at man gav den højtærede Indenrigsminister Bemyndigelse til at forøge Laanets Størrelse, saaledes at man ikke alene kunde gaa til Tops med det, men kunde gaa til Bunden og lade Statens Laan helt eller delvis indtage Førsteprioritets Plads. Derved vilde Rentelettelsen komme til at virke paa en langt højere Stamme af Finansieringen, og derved kunde man nøjes med en mindre procentuel Rentelettelse og alligevel opnaa en større Lettelse for Byggeriet.

Jeg forstaar ikke, hvorfor man har afslaaet at gaa ind paa denne Smidiggørelse af hele Systemet, som ikke vilde koste Staten mere, fordi man maa gaa ud fra, at hvis de Penge, der derved bliver afsat til Byggeriet, blev benyttet med de Rentelettelser, der er Tale om i Lovforslaget, vilde Omkostningerne blive de selv samme. Vi vilde efter mit Forslag faa noget mindre Byggeri, men da vi ikke har Materiale nok til Byggeriet, forekommer det mig, at en saadan Smidiggørelse af hele Finansieringen vilde have været langt at foretrække.

Som Forholdene ligger, har jeg imidlertid maattet give Afkald paa at faa mine Ønsker i saa Henseende honoreret gennem Udvalgsbehandlingen, og jeg skal derfor nøjes med ved denne Lejlighed at udtale, at jeg naturligvis hjertelig gerne slutter mig til de foreslaaede Ændringer, men at jeg ikke tror, at det i den foreliggende Situation er nok, og at jeg regner med, at der ikke vil gaa lang Tid, før Forholdene paa byder os visse Ændringer i denne Lovgivning. Det kan man se af selve Tallene for de ledige Boliger i Øjeblikket.

Dengang vi talte om Loven sidst, laa Forholdet saadan, at man i November 1940 i Københavns Kommune var kommet op paa en Ledighed af henved 5 300 Lejligheder. Man gjorde dengang fra mange Sider gældende, at denne Ledighed egentlig overflødiggjorde nyt Byggeri. Jeg havde den